

သတင်းထုတ်ပြန်ချက်

သတင်းအစီရင်ခံစာ၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရိုဟင်ဂျာ မွတ်စလင်များအပေါ် လူမျိုးတုံးလုပ်ဆောင်မှု၏ သက်သေအထောက်အထားများ ကြီးထွားလာခြင်း။

သတ်ဖြတ်မှု ရပ်တန့်ရန်နှင့် တရားမျှတမှု ရှာဖွေရန် နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်၊

ဝါရှင်တန်ဒီစီ နှင့် ကော့ဘဏား၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက် ၂၀၁၇ ခုနှစ်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရိုဟင်ဂျာမွတ်စလင်များအပေါ် ဆန့်ကျင်သည့်လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုများသည် “အထောက်အထားများကြီးထွား”နေကြောင်း အမေရိကန်နိုင်ငံ ဂျူးလူမျိုးများအစုလိုက်သတ်ဖြတ်မှု အထိမ်းအမှတ်ပြတိုက် the United States Holocaust Memorial Museum နှင့် ဖော်တီဖိုင်းရိုက် Fortify Rights တို့၏ အစီရင်ခံစာအရ ဖော်ပြထားပါသည်။

မြန်မာလုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များ၊ အရပ်သားကျူးလွန်သူများနှင့်စစ်သွေးကြွများ ကျူးလွန်နေကြသည့် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများ ရပ်တန့်သွားရန်နှင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများအား အပြစ်ပေးရန် မြန်မာအစိုးရတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။ နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းမှလည်း ရက်စက်ယုတ်မာမှုများ ရပ်တန့်သွားရန် သေချာအောင် မျှဝေမှုရှိသော မဟာဗျူဟာတစ်ခုအား တည်ဆောက် အကောင်အထည်ဖော်ရန် နှင့် ထိရောက်သော တာဝန်ယူမှု ရှိသင့်သည်။

“ရိုဟင်ဂျာများသည် တိုက်ခိုက်မှုများနှင့်စနစ်တကျ ချိုးဖောက်မှုများကို ရာစုနှစ်များစွာ ခံစားခဲ့ကြရသည့် အတွက် သူတို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆက်လက်တည်ရှိရန် ခြိမ်းခြောက်ခံနေရသည့် ယခုအချိန်တွင် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းမှ သူတို့အားမကျရှုံးစေသင့်ပါ”ဟု အမေရိကန်နိုင်ငံ ဂျူးလူမျိုးများ အစုလိုက်သတ်ဖြတ်မှု အထိမ်းအမှတ်ပြတိုက်ရှိ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု တားဆီးရေးစင်တာ (Simon-Skjodt) ၏ ဒါရိုက်တာဖြစ်သူ ကင်မရွန်းဟတ်စန် Cameron Hudson ကပြောကြားပါသည်။ “အရေးပေါ်လုပ်ဆောင်မှု မရှိလျှင် ပိုပြီးအစုလိုက်အပြုံလိုက် ရက်စက်ယုတ်မာသော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခြင်းများဖြစ်ရန် အန္တရာယ်ကြီး တစ်ခုဖြစ်လာနိုင်သည်။”

“ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးကို သတ်ပြစ်ရန် သူတို့ကြိုးစားခဲ့သည်” “မြန်မာနိုင်ငံ ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာ မွတ်စလင်များအပေါ် ကျူးလွန်သည့်ရက်စက်ယုတ်မာသည့် ပြစ်မှုများ - အစီရင်ခံစာသည် ဖော်တီဖိုင်းရိုက် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံများဆိုင်ရာ အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ အစုလိုက်သတ်ဖြတ်မှု အထိမ်းအမှတ်ပြတိုက်တို့ တစ်နှစ်တာ ပြုလုပ်ခဲ့သောသုတေသန ပေါ်တွင်အခြေခံပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနှင့်မြန်မာ-ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နယ်စပ်ရှိ ရက်စက်ယုတ်မာသည့်ပြစ်မှုများအား ကြုံတွေ့ခဲ့ရသူ ရိုဟင်ဂျာများနှင့် မျက်မြင်သက်သေများနှင့်အတူ နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးနေသည့် ဝန်ထမ်းများ အပါအဝင် လူဦးရေ၂၀၀ ကျော်အား ကိုယ်တွေ့ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း တွေ့ဆုံမေးမြန်မှုများအား တင်ပြထားသည့် အစီရင်ခံစာဖြစ်သည်။

အစီရင်ခံစာသည် ၂၀၁၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့မှ ဒီဇင်ဘာလ အတွင်းနှင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၅ ရက်နေ့မှ ယနေ့တိုင်အောင် မြန်မာတပ်မတော် စစ်သားများ၊ ရဲနှင့် ပြည်သူများမှ ရိုဟင်ဂျာ ပြည်သူများအပေါ် ကျူးလွန်ခဲ့သည့် တိုက်ခိုက်မှုများအား ကျယ်ပြန့်စွာနှင့်စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားပါသည်။

“ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးကို သတ်ပြစ်ရန် သူတို့ကြိုးစားခဲ့သည်” မောင်တောမြို့နယ်၊ မင်းကြီးကျေးရွာမှ “မိုဟာမက် ရာဖစ် Mohammed Rafid” အသက် ၂၅ နှစ် က ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် စစ်သားများမှ ရွာသားများကို အုပ်စုလိုက်ဖမ်းဆီး၍ သေနပ်ဖြင့် ပစ်ခတ်သော အဖြစ်အရပ်ကို ပြန်လည်မြင်ရောင်ပြီး ပြောပါသည်။ “ဘာမှမကျန်တော့ပါဘူး။ လူတွေဟာ ရင်အုပ်၊ ဗိုက်၊ ခြေထောက်၊ မျက်နှာ၊ ခေါင်း၊ နေရာတိုင်းမှာ အပစ်ခံခဲ့ရတယ်”

ပထမ အကြိမ်အဖြစ် ၂၀၁၆ ခုနှစ် မောင်တောမြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာဒါစင်ပေါင်းများစွာရှိ ပြည်သူများနှင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ်ဩဂုတ်လ ၂၅ ရက် နေ့မှစ၍ ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ဖက်ရှိမြို့နယ် သုံးခုမှ ရွာများရှိ ပြည်သူများအား မြန်မာလုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များမှ အစုလိုက်အပြုံလိုက် မညှိသည့်သတ်ခံခဲ့ကြောင်း အစီရင်ခံစာမှ ဖော်ပြထားပါသည်။ မြန်မာတပ်မတော် စစ်သားများနှင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့် ပြည်သူများ မွေးကင်းစနှင့် ကလေးများအပါအဝင် ပြည်သူများအားလည်လှီးခြင်းများ၊ အရင်လိုက်မီးရှို့မှုခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး၊ ပြည်သူများအားသေသည် အထိရိုက်နှက်ခြင်း၊ အမျိုးသမီးနှင့်ကလေးများအား အုပ်စုလိုက် အဓမ္မပြုခြင်းများကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်။ အစိုးရ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များမှ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးများအား အနီးကပ်သော်လည်းကောင်း၊ မြေပြင်နှင့် ရဟတ်ယာဉ်များမှ တဆင့်ပစ်ခတ်သည့်အတွက် မပြောပြနိုင်သည့် ပြည်သူအရေအတွက် သေဆုံးခဲ့ရသည်။ ကျူးလွန်သူများမှ မည်ကဲ့သို့ အမျိုးသမီးများ၏ ရင်သားအား လှီးဖြတ်ခဲ့သည်၊ ကိုယ်ခန္ဓာများကို အပိုင်းပိုင်းဖြစ်အောင် ခုတ်သတ်သည်နှင့်၊ ကလေးများအပါအဝင် ခံရသူတို့၏ ခေါင်းများဖြတ်တောက်သည် တို့ကို အချို့ရွာမှ ကျန်ရှိသူများမှ ပြောပြပါသည်။

“ဤပြစ်မှုများသည် ပြစ်ဒဏ်မပေးမှုနှင့်အရေးမယူမှု တို့ကြောင့် ပိုကြီးထွားလာရသည်” ဟု ဖော်တီဖိုင်းရိုက် ၏ အမှုဆောင်အရာရှိချုပ်ဖြစ်သူ မက်သရူး စမစ် ကပြောသည်။ “အပြစ်တင်ရှုပ်ချမှုများဖြင့် မလုံလောက်ပါ။ နိုင်ငံတကာမှ အရေးပေါ်တာဝန်ယူမှုမရှိပါက အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်မှုများဆက်ဖြစ်နေဖို့ များ သည်”

သန်းတဝက်ကျော်သော မြန်မာရိုဟင်ဂျာများ လွန်ခဲ့သော ကိုးပါတ်တာအတွင်း နိုင်ငံမှ ထွက်ပြေးခဲ့ရပြီး ရိုဟင်ဂျာ ၇၀၀၀၀၀ ကျော်သည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံရှိ ဒုက္ခသည်စခန်းများတွင် လက်ရှိ နေထိုင်ကြ ရသည်။ ထောင်ပေါင်းများစွာ သည်လည်း အပါတ်စဉ်တိုင်း ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်တွင် ဆက်လက်ရောက်ရှိနေ သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာအစိုးရမှ ရခိုင်ပြည်နယ်တစ်လျှောက်ရှိ စခန်းပေါင်း ၃၅ ခုကျော်တွင် ရိုဟင်ဂျာ ၁၂၀၀၀၀ ကျော်အား အကျယ်ချုပ် ချုပ်ထားခဲ့သည်။

မြန်မာစစ်တပ်မှ ဦးဆောင်သော ရိုဟင်ဂျာပြည်သူများအပေါ် တိုက်ခိုက်မှုကို ပြန်လည်တုံ့ပြန်သည့် အနေဖြင့် ရိုဟင်ဂျာစစ်သွေးကြွအုပ်စု ဖြစ်သည့် ရခိုင် ရိုဟင်ဂျာ ကယ်တင်ရေးတပ်ဖွဲ့ (ARSA) မှ ရဲစခန်း သုံးအား ၂၀၁၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၉ရက်နေ့တွင် ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည့် အတွက် ကိုးဦးသေဆုံးခဲ့ပြီး နောက်ထပ်ရဲစခန်း ၃၀ ခုနှင့် စစ်တပ် အခြေစိုက်စခန်း တစ်ခုကို ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင်

တိုက်ခိုက်ခဲ့သည့် အတွက် ၁၂ ဦးသေဆုံးခဲ့သည်။ ARSA အဖွဲ့ဝင်များလည်း လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခဲ့ခြင်းများအတွက် တာဝန်ရှိသည်။

မြန်မာအစိုးရမှ ရိုဟင်ဂျာများ၏ လွတ်လပ်စွာသွားလာခြင်း၊ အိမ်ထောင်ပြုခြင်း၊ ကလေးမွေးဖွားခြင်း၊ နှင့် အခြားနေ့တိုင်း လုပ်ရှားမှုများကို ဆယ်စုနှစ်များစွာတင်းကျပ်သော ပြဌာန်းချက်များ ချမှတ်ကာ ကန့်သတ်ခဲ့သည်။ အာဏာပိုင်များမှ ရိုဟင်ဂျာများနိုင်ငံသား ဖြစ်ခွင့်ကို ဥပဒေအရ ငြင်းဆိုခဲ့ပြီး သူတို့၏ တိုင်းရင်းလက္ခဏာကိုလည်း ငြင်းဆိုကာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမှ ကျူးကျော်လာသူများဟု ဆိုပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ ယာဉ်ကျေးမှုအား ချိန်းခြောက်သူဟု ပုံချကြသည်။ အစားအစာနှင့်အဟာရများ အပါအဝင် လိုအပ်သော လူသားခြင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီများကို ရခိုင်ပြည်မြောက်ပိုင်းရှိ ဒေသများသို့ ပို့ဆောင်ရေး ကို အစိုးရမှ ဆက်လက်ငြင်းဆိုခဲ့သည်။

“၎င်းပြစ်မှုများသည် မိမိဘာသာ မရပ်သွားပါ” ဟု ဖော်တီဖိုင်းရိုက်၏ အမှုဆောင်အရာရှိချုပ် ဖြစ်သူ မက်သရူး စမစ် ကပြောသည်။ “မြန်မာနိုင်ငံရှိ အသိတရားကြွယ်ဝသော ပြည်သူတွေဟာ တိုင်းပြည်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ ချိုးဖောက်မှုများ နှင့် ပြစ်ဒဏ်ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသော ယာဉ်ကျေးမှုအား ရပ်တန့် သွားဖို့ ဖြစ်နိုင်သမျှအရာ အားလုံးကို လုပ်ဖို့လိုပါတယ်”

မြန်မာအစိုးရ အပေါ်အကြံပေးချက်များနှင့် အတူ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အသိုင်းအဝိုင်းမှ လည်းရခိုင်ပြည်နယ် တွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ ပုဂ္ဂိုလ်များ အားပစ်မှတ်ထားသော ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့မှုများ၊ လက်နက်တင်ပို့ ရောင်းချမှုအား ရပ်တန့်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရမှ အရေးယူရန် စိတ်မဝင်စားပါက သို့မဟုတ် အရေးယူရန် မပြုလုပ်နိုင်ပါက ရက်စက်ယုတ်မာသော ပြစ်မှုများအား စုံစမ်းစစ်ဆေး၊ တရားစွဲဆို၊ အပြစ်ပေးရန်တည် ထောင်ထားသောအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာရာဇဝတ်မှုရုံးသို့ အခြေအနေအား လွှဲပြောင်းခြင်း၊ စသောလုပ်ဆောင်ရန် အသေးစိတ် ရွေးချယ်မှုများအား အစီရင်ခံထားပါသည်။